

'op haar weg, speciaal vanaf de opkoper tot haar aankomst bij de regering.' Dit alles werd toegelicht en daarbij werd er o.m. op gewezen dat de ingeleverde *padi* door het tekort aan transportmiddelen veel te lang in de opslagplaatsen bleef liggen ('zodat vaak de *padi* bedorven is, ja soms ontkiemt ze zelfs') en dat in de residenties Bogor en Bantam nieuwe inleveringsnormen waren ingevoerd: in de residentie Bogor moest van *sawahs* die het eigendom waren van personen die in steden woonden, 90% van de oogst worden ingeleverd en bij zelfbebouwing gold een oplopende schaal, beginnend bij eigenaars van *sawahs*, kleiner dan 1 ha, die 40% van de oogst, en eindigend bij eigenaars van *sawahs* van 5 ha of meer, die 75% van de oogst moesten inleveren. Daarentegen zou in de residentie Bantam een uniforme schaal worden toegepast: elke landbouwer moest twee-derde van de oogst inleveren. Dit waren cijfers die heel wat hoger waren dan de 23% waarvan het departement van economische zaken had gerept!

Ten aanzien van de distributie was aan de onderzoek-commissie gebleken dat er grote verschillen waren: in Djakarta bedroeg het dagelijks rijstrantsoen nu 180 gram, in Kediri 150, in Garoet 120, maar in Pekalongan 230, en buiten dergelijke steden '(bleef) de rijstdistributie in het algemeen beperkt tot ambtenaren' en kreeg 'het gewone volk' vrijwel niets: in een *desa* in het regentschap Bandoeng 32 gram per dag per persoon, in een district in de residentie Bogor 30 gram per dag per woning en in een district in de residentie Bodjonegoro 20 gram per dag per gezin.

De zwarte prijzen verschilden per residentie, afhankelijk van de *padi*-opbrengst. In de residentie Besoeki was die prijs voor een kilo *beras* 20 cent, in de steden nergens lager dan f 1,50, in Bogor en in de omgeving van Djakarta zelfs f 4.

Aldus het rapport van de onderzoek-commissie.

Toen Iskandar Dinata het had voorgelezen, gaf Prawoto een beeld van wat hij in de residentie Pekalongan had geconstateerd:

'De *padi* wordt door de landbouwer naar de woning van het *desa*-hoofd gebracht per draagstok . . . Vandaar voert de boer zijn *padi* naar de opslagplaats . . . Als de *padi* die naar de opslagplaats vervoerd wordt, nat is, dan wordt op het gewicht ervan een korting berekend, soms tot 30%. Bij het wegen van de *padi* wordt met de gewichten gesmokkeld, tot 20%. Verder kan de rijstpellerij nog een korting op het gewicht vragen wegens lagere kwaliteit, tot 10%. Op deze wijze kan de korting in totaal tot 60% bedragen . . . Ook wordt op plaatsen waar de *kumiai* vertegenwoordigd is, aan de landbouwer een contributie van 2 cent per 100 kg gevraagd.'